

היום נלמד בעזרת ה':

פסחים דף קיג

לא תדור במתא: אל תגור בעיר שאין בה סוסים וכלבים המשמשים הגנה מפני הגנבים.

דריש מתא אסיא: ולא בעיר שראש העיר שלה הוא רופא, העסוק בטפול בחולים ולא בענייני העיר (וכן אם הוא תלמיד חכם - רש"י).

תנסיב=תתחתן.

הפוך בבילתא: עדיף להתעסק בבבילה ולא להתעסק בדיבורים המביאים לשקרים (כלומר להתפרנס ממלאכה בזויה ולא מדיבורים המביאים לשקרים וגניבת דעת - בן יהודה).

פשוט בבילתא: לך לעבוד כפושט בבילה בשוק ואל תאמר שאין זה מתאים לרמה שלך.

סלקת לאיגרא: אפילו כשאתה 'עולה לגג' קח איתך מזונות (כלומר יוצא לדרך למקום קרוב), ואפילו כשהמזונות בזול שהרי נמכרים בעיר מאה דלעות בזוז. **תותי כנפיך נהוו**=תחת כנפיך יהיו.

לא תשתי סמא: אל תשתה סמים הגורמים להתמכרות ובכך להפסיד את ממונך.

לא תקנא בחוויא: אל תתגרה בנחש, וכן לא בנכרי. וכך שנו רבנן ששלושה אין מתגרין בהם: נכרי קטן, נחש קטן, ותלמיד חכם קטן – כי מלכותם עומדת מאחורי האוזניים שלהם.. כלומר גדולתם תגיע לבסוף והם יתנקמו בכך חזרה.

א"ל רב לאיבו בריה: לאחר שטרח בו ללמדו גמרא ולא הצליח, לימד אותו 'דברי העולם' – טיפים איך לעשות עסקים.

תמרי בחלוזך: כשיש לך תמרים בכלי בכמות של שלושה סאים - רוץ לביתו של העושה שיכר מתמרים ששמו 'סודנא', כי אם תשתה בינתיים תאכל את כל התמרים ותפסיד את הרווחים המגיעים מהשיכר. רב פפא סיפר שהתעשר בזכות עשיית שיכר.

(המשך בדף הבא ↓)

שמו של עושה השיכר הוא 'סודנא' נוטריקון 'סוד נאה' של התעשרות. ויש בעשיית שיכר גם גמילות חסדים.

כל אגב: כמו הלואה שהיא בשטר – יש בה טירחה לאחר מכן לגבות את השטר. **אשראי:** מכירה בהקפה – ספק אם יבוא הכסף, ואם הוא יבוא לבסוף הוא יהיה 'מעות רעות' כי יפרעו לו שקל שקל ולא תהנה מהכסף..

רב חנינא ורב אושעיא: היו סנדלרים היושבים בשוק של זונות ומכינים נעליים לזונות אך לא היו מרימים את עיניהם להסתכל בהן. ובגלל קדושתם היו החכמים נשבעים בחייהם של רב חנינא ורב אושעיא.

היודע עדות לחבירו: לטובת חבירו ואינו מעיד לטובתו – הקב"ה שונאו.

טוביה חטא: זיגוד בא להעיד עליו לבדו, אבל אז נוצר מצב אבסורדי שטוביה חטא וזיגוד קיבל את המלקות..

מותר לשנאותו: הרואה דבר ערוה בחבירו יחידי מכיון שהוא יודע שהוא רשע מותר לו לשנאותו. דבר זה נלמד ממצוות 'פריקה' למי שרואה את חמור שונאו רובץ תחת משאו, בכל אופן צריך לעזור לו לפרוק את המשא מעל החמור. הגמרא מוכיחה שמדובר ביהודי ובשונא אישי שלו - דהיינו שרק הוא ראה אותו עושה עבירה יחידי (כי אסור לשנוא סתם יהודי, והתורה לא מדברת ברשע השונא את חבירו שלא כדיון).

מהו למימרא ליה לרביה למשניה: האם מותר לרואה יחידי לספר זאת לרב של עובר העבירה בכדי שישנא אותו?

חברין: עם מבני הפרסיים.

אף תלמידי חכמים שבבל: שהיו מקשים זה לזה בלשון עזה, אבל תלמידי חכמים שבארץ ישראל היו נעימים זה לזה ומעיינים ביחד ומתקנים זה את דברי זה והשמעה יוצאת לאור (-רש"י בנסהדרין כד).

מי שאין לו אישה: דווקא בפשיעה, וכן מי שאין לו בנים, וכן מי שלא מניח תפילין וציצית בשעת קריאת שמע (תוספות).

היודע בחבירו שהוא גדול ממנו: ואפילו לא למד ממנו תורה (תוספות בעמוד הבא). דבר זה נלמד מהאמור בדניאל 'כל קבל די רוח יתירא ביה' מכיון שהיתה בדניאל רוח

(המשך בדף הבא ↓)

וחכמה יתירה 'ומלכא עשית' המלך חשב (מלשון 'עשתונות') 'להקמותיה על כל מלכותא' למנותו על כל המלכות.

היושבת על דם טהור: לאחר לידתה טמאה האישה שבוע לזכר ושבועיים לנקבה. לאחר מכן גם את תראה דם אינה טמאה ואלו 'מי טוהר' שלה - לזכר עד יום הארבעים מהלידה, ולנקיבה עד יום השמונים. רבן גזרו שגם כאשר נגמרים ימי הטוהר שלה אסורה לשמש בעונה הראשונה (כלומר בלילה הראשון), מחשש שמא תראה דם ותסבור שהיא עדיין טהורה כמו בכל התקופה האחרונה שלה.

הוא יוסף איש הוצל: שהיו לו שמות נוספים – אך כולם הם שמות של אותו האיש.